

Emakume eta gizonen arteko berdintasuna Euskal AEan. Txostena. 2019

2. Lana

Lana

1.- Ordaindutako lana

- 1.1.- Enplegua duten emakumeak
- 1.2.- Sektore ekonomikoak
- 1.3.- Soldata-arrakala

2.- Ordaindu gabeko lana

- 2.1.- Etxeko lana
- 2.2.- Etxeko pertsonen zaintza
- 2.3.- Zainketa-denbora

3.- Erantzunkidetasuna

- 3.1.- Ama okupatuak eta aita okupatuak
- 3.2.- Ordaindutako lana, ordaindu gabekoa eta zainketak bateragarri egiten
- 3.3.- Bizitza soziala eta aisialdi aktiboa bateragarri egiten

Hitzaurrea

Euskal Autonomia Erkidegoko herritarren jarduera, ordaindutakoa eta ordaindu gabea, haien **barne-produktu gordinetan** eta **etxeko lanaren satelite-kontuan** islatzen da.

Balio erantsi garbia enplegua baino erritmo handixeagoan handitzen da (lanaldi osoko lanpostuak kontuan hartuta), 2008ko krisi ekonomikoaren ondotik. [BPGd eta PTDP](#)

Ordaindu gabeko lanaren balioak murriztu egiten du proportzioa barne-produktu gordinarekiko; alde batetik, ordainduta egiten diren etxeko lanak eta zainketak direla medio, eta, bestetik, gizarte-zerbitzu publiko eta pribatuen eta boluntarioen lanari esker.

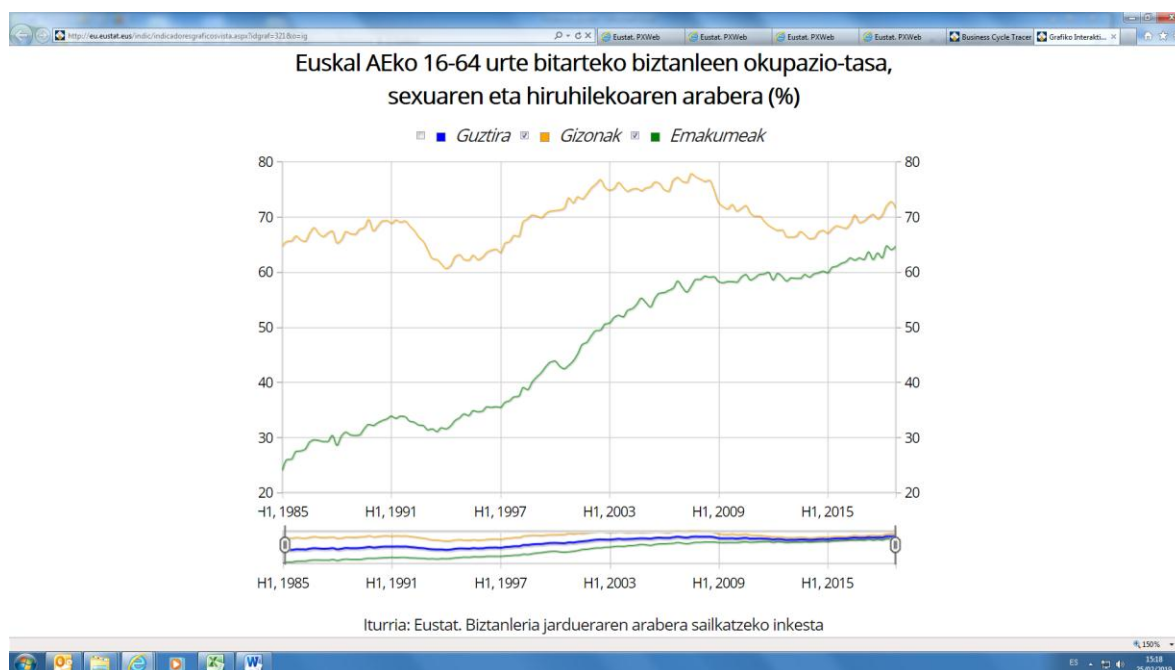
Erantzunkidetasuna oraindik ere bidean da, emakumeen eta gizonen berdintasuna lortzeko.

1.- Ordaindutako lana

1.1.- Enplegua duten emakumeak

Gero eta gehiago dira enplegua duten emakumeak. 2018an, okupatutako emakumeen urteko batezbestekoa 435.700 izan zen, eta gizonena, berriz, 482.600, **biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkestan** bildutako datuen arabera.

16 eta 64 urte bitarteko populazioaren okupazio-tasa Euskal Autonomia Erkidegoan, sexuaren arabera.

Iturria: Eustat. Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko estatistika.

[Grafiko interaktiboa](#)

Euskal Autonomia Erkidegoan, 16 eta 64 urte bitarteko emakumeen okupazio-tasak goranzko joera ageri du hainbat hamarkadatik hona, nahiz eta tartean izan den geratzeko edo apur bat jaisteko joeraren bat. Gizonezkoen okupazio-tasak, berriz, beheranzko aldia izan du 2008 eta 2014 artean; haren ostean, berriro ere ia emakumeen okupazio-tasa bezainbeste hazi da.

Emakumerik gazteenek (16-24 urte) okupazio-tasa apur bat handiago dute adin-tarte bereko gizonezkoek baino 2018an (% 21,7 eta % 19,6, hurrenez hurren); gainerako okupazio-tasak, adin-talde handietan, handiagoak izan dira gizonetan, eta aldeak nabarmendu egiten dira adinarekin. Hala eta guztiz ere, emakumezkoen okupazio-tasa 73,9 puntutik gora ibiltzen da beti, eta 79,2 puntukoa da gizonezkoetan 2018an.

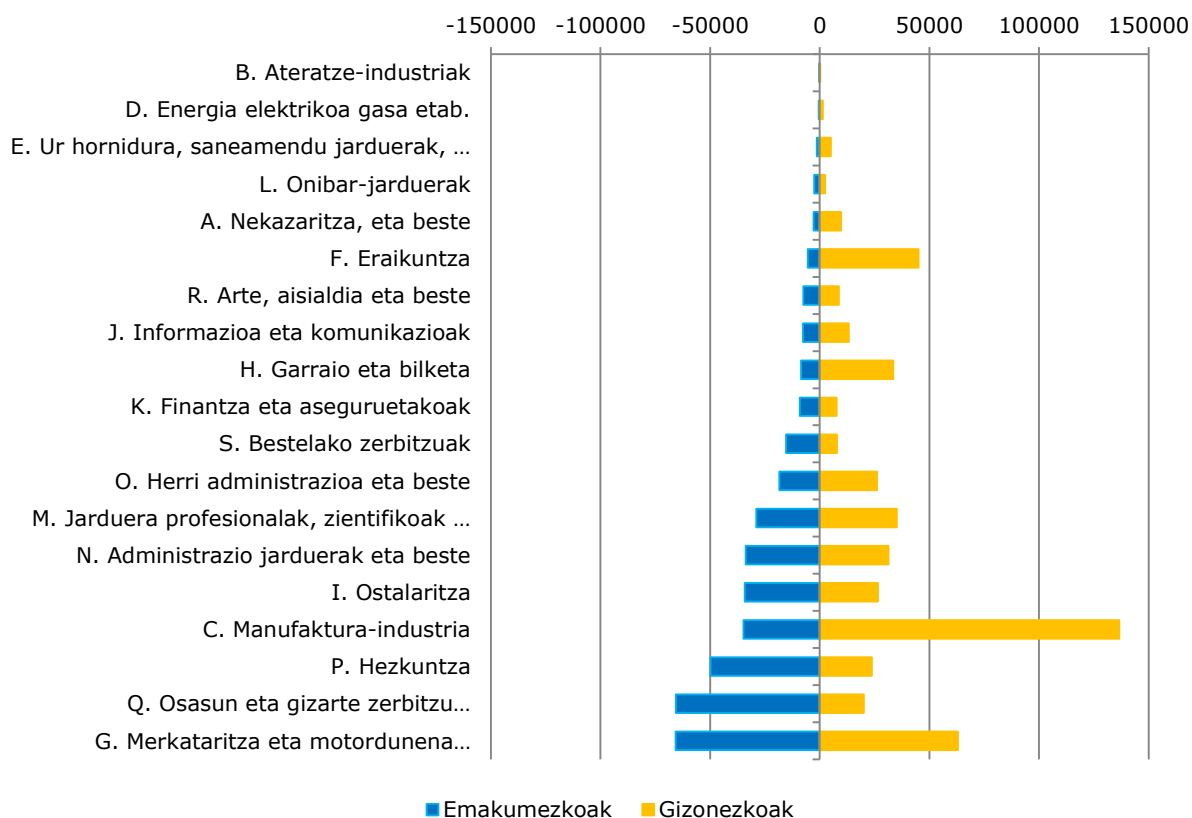
1.2.- Sektore ekonomikoak

«Manufaktura-industria» eta «Eraikuntza» sektoreek gizonezkoen proportzio handia dute, 2018ko **Jarduera Ekonomikoen Direktorioak** jasotzen duenaren arabera. Emakumeek hamar enpleguetatik bi baino gutxiago betetzen dituzte «Metalurgia eta produktu metalikoak» sektorean, eta beste horrenbeste «Makinaria eta ekipamenduak» atalean ere, **Industria Estatistikak** biltzen dituen datuek diotenez.

«Txikizkako merkataritzan», hamar enplegutik ia zazpi emakumezkoek betetzen dituzte, eta «Handizkako merkataritzan», berriz, egoera kontrakoa da: hamar lanpostutik hiru emakumeek betetzen dituzte. «Ibilgailuen salmenta eta konponketa» kontuan hartuz gero, aldiz, emakumeek apenas betetzen dituzte hamar enplegutik bi.

Emakumezkoen enplegua proportzionalki handiagoa da gizonezkoena baino «Osasungintzako eta gizarte-zerbitzuak» jardueretan, baita «Hezkuntzakoetan» ere.

Enplegatutako pertsonak Euskal Autonomia Erkidegoan, jardueraren (A21) eta sexuaren arabera. 2018.

Iturria: Eustat. Jarduera Ekonomikoen Direktorioa.
 Jarduera Ekonomikoen Direktorioa (DIRAE), erreferentzia-urteko urtarilaren 1ean.
[Jatorrizko grafikoa](#)

1.3.- Soldata-arrakala.

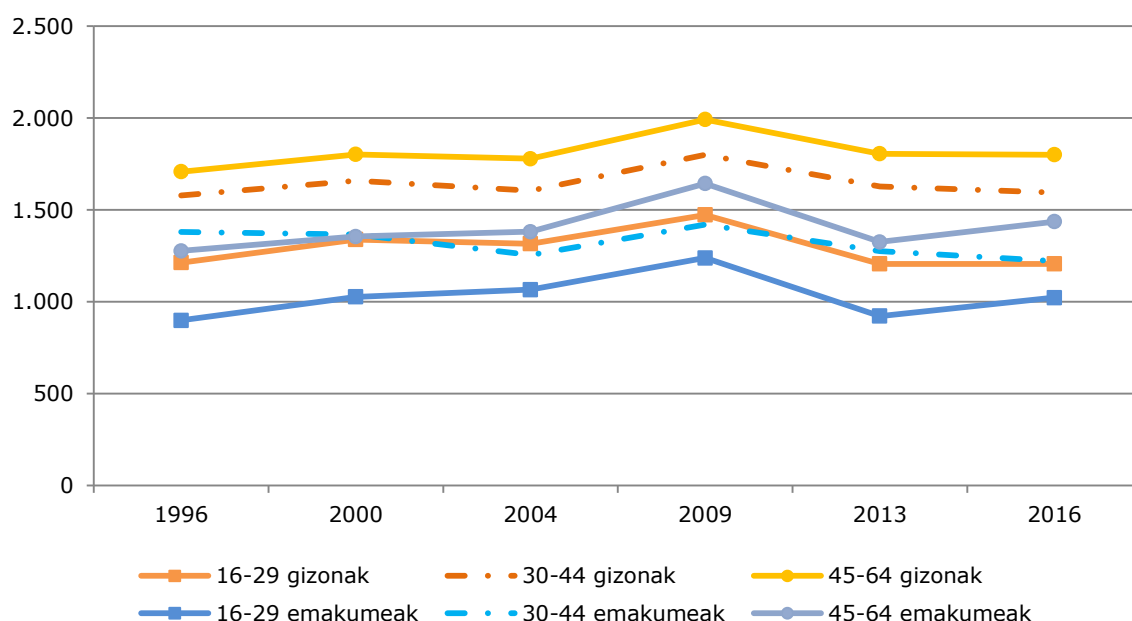
2016an, soldatapeko eta tankerako populazioaren batez besteko ordainsari garbia 1.292 € izan zen emakumeen kasuan, eta 1.647 € gizonen kasuan, betiere 2016ko **lan-baldintzei buruzko inkesta** jasotako datuen arabera.

30 urtetik beherako populazioan, bereziki emakumeetan, 2013ko kopuruak gutxieneko historikoa izan zuen, 1.000 euroen azpitik, eta badirudi 2016an leheneratzen ari zela, nahiz eta kopuruak 2000koen antzekoak izan. Ordainsaririk handienak 45 eta 64 urte bitarteko gizonen izaten dituzte, eta adin-tarte horretan % 20ko soldata-arrakala nabari da emakumeen eta gizonen artean.

Bestalde, 30 eta 44 urte bitarteko adin-taldeak zuen soldata-arrakala handiena 2016an, % 23koa, hain justu. Hala, 1.223 euro jasotzen zuten batez beste emakumeek, eta 1.594 euro gizonenak.

2008aren ondoren gertatutako krisi ekonomikoak gehien astindutako emakume- eta gizon-taldeak zehaztasun handiagoz balioesteko, hainbat alderdi hartu behar dira kontuan, hala nola soldaten osagai aldakorra, ordaindutako aparteko orduak egitea ala ez, lanaren beraren edukiak, jardunaldiaren ordu kopurua murriztea edo handitzea kategoria profesional desberdinetan.

Soldatapeko eta antzeko populazioak azkeneko hilabeteen kibratutako ordainsariaren batezbestekoa (euroak prezio konstantetan, 2016), sexuaren eta adinaren arabera. EAE. 1996-2016.

Iturria: Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila. Lan Baldintzei buruzko Inkesta
[Erreferentziako dokumentuak](#)
[Erreferentziako taula](#)

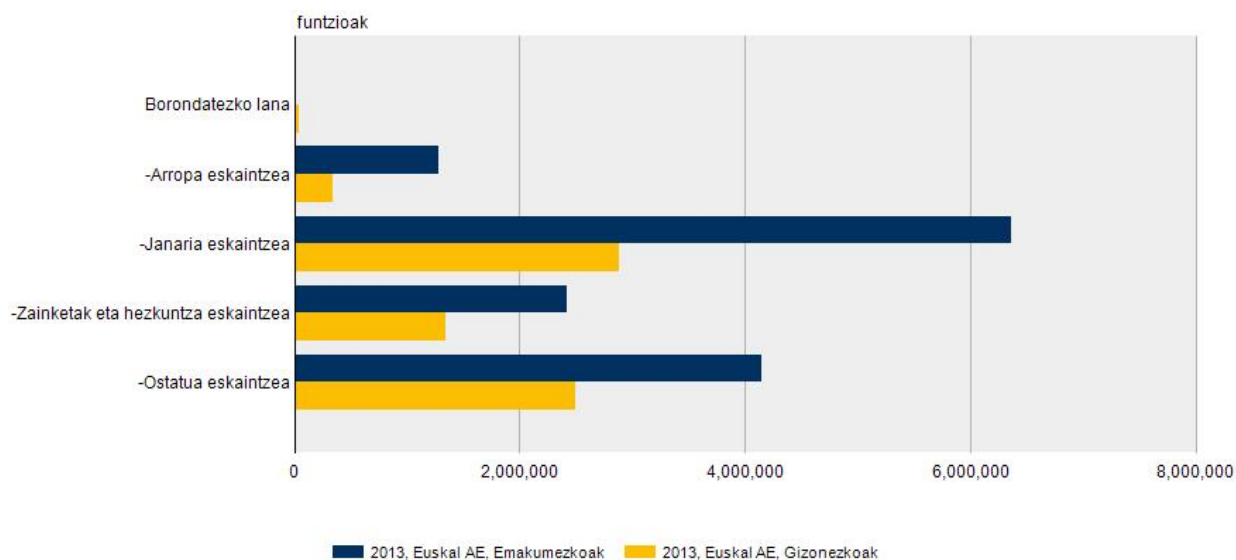
2.- Ordaindu gabeko lana

2.1.- Etxeko lana

Etxeko lanaren satellite-kontuak erakusten duenez, emakumeek gehiago esku hartzen dute gizonetako baino ordaindu gabeko lanetan. Hori gertatzen da bizitzaren mantentze-lanetako jardueretan.

Azkeneko 20 urteetan 2013ra arte izan den bilakaerak erakusten duenez, nahiz eta gizonetako parte-hartzea ia 13 puntu handitu den etxeko lanetan, emakumezkoen lanak oraindik ere bikoiztu egiten du guztizkoarekin alderatuta.

Ordaindu gabeko eta merkatutik kanpoko etxeko lanaren balioespena, sexuaren eta funtzioen arabera. Mila eurotan. 2013.

Iturria: Eustat. Datu-bankua. Etxeko lanari buruzko satellite-kontua.

[Jatorrizko grafikoa](#)

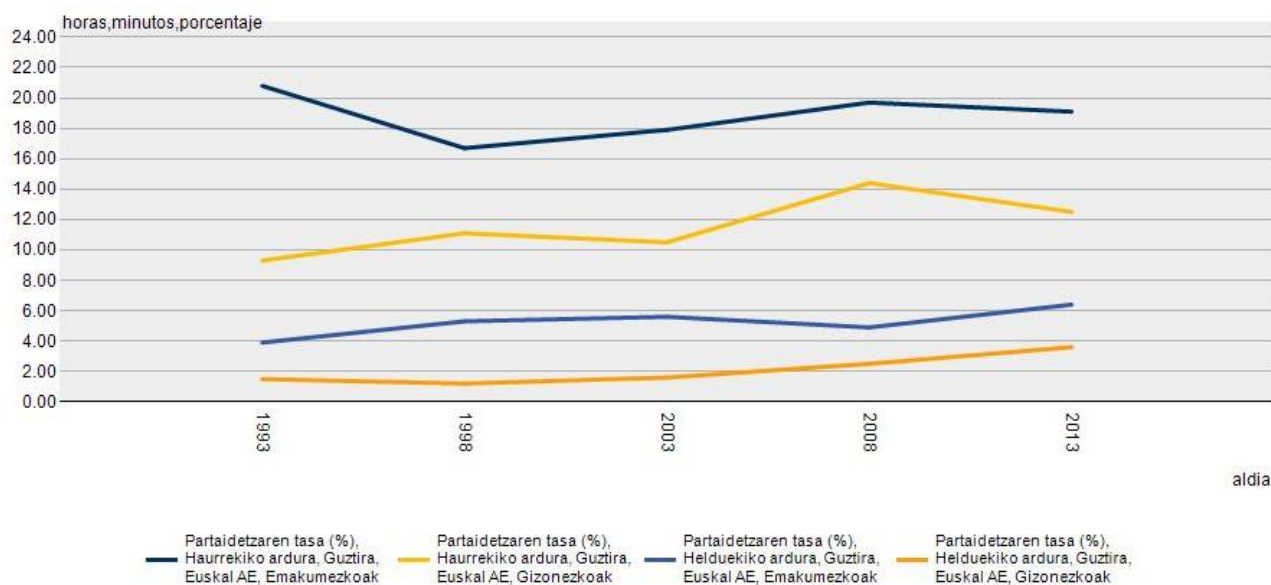
[Erreferentziako taula](#)

2.2.- Etxeko pertsonen zaintza

Etxeko pertsonen zaintza-lanak emakumezkoen kargu izan dira neurri handiagoan, gizonezkoen ardurapean baino, eta hala jarraitzen duten izaten, dela adingabeak zaintzeari begira, dela adineko pertsonak zaintzeari begira. Hala diote 2013ko denbora-aurrekontuen inkestak jasotako datuek.

Emakumeek adingabeak zaintzen ematen duten batez besteko denbora, parte-hartzaile bakoitzeko, 1:29 ordu da, eta gizonezkoen kasuan, berriz, 1:10, 2013ko datuen arabera. Emakumeek helduak zaintzen ematen duten batez besteko denbora, parte-hartzaile bakoitzeko, 01:41 ordu da, eta gizonezkoen kasuan, berriz, 01:25. Adingabeak zaintzeko partaidetza-tasa ez zen handitu adierazitako denbora-tartean, baina bai pertsona helduak zaintzeari dagokiona.

Euskal AEko 16 urteko eta gehiagoko herritarren partaidetza-tasa, etxeko pertsonak zaintzen (%). 2013.

Iturria: Eustat. Datu-bankua. Denbora-aurrekontuen estatistika.
[Jatorrizko grafikoa](#)

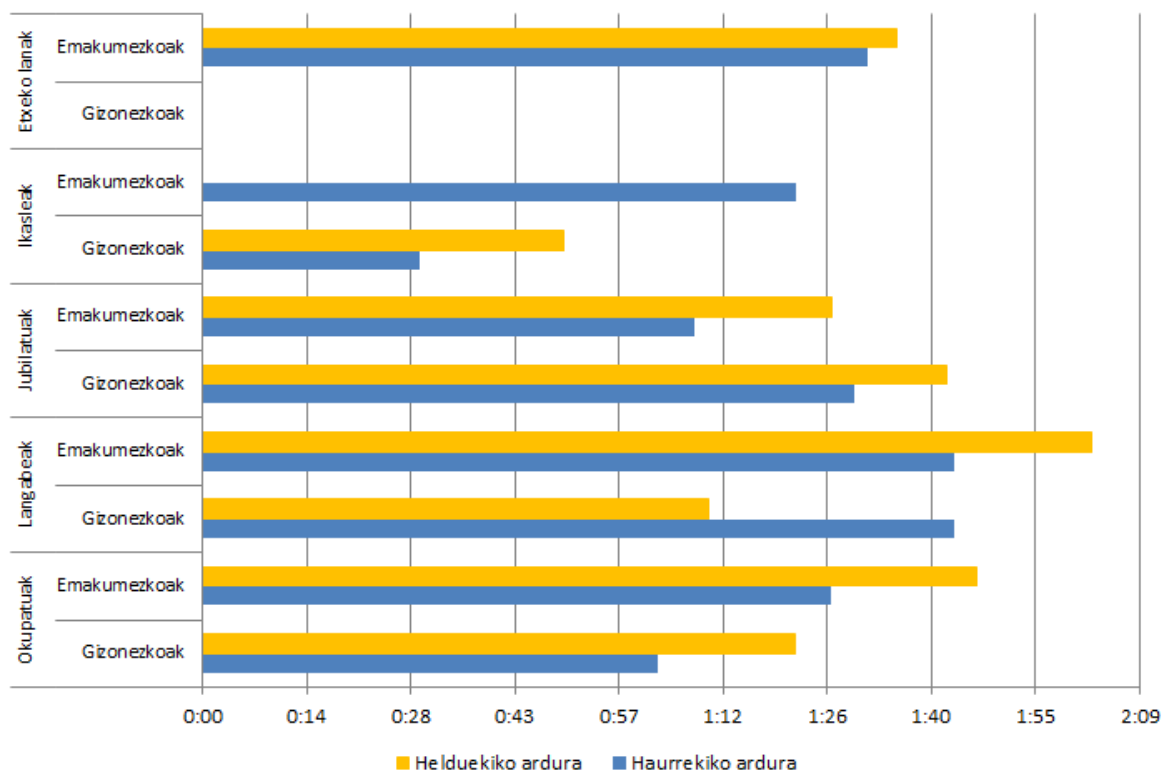
[Irudia](#)

2.3.- Zainketa-denbora

2013an, adingabeak zaintzen eman duten herritarren partaidetza-tasa handiagoa da adinekoak zaintzen emandakoa baino; halere, pertsona helduak zaintzeko partaide bakoitzak eman duen denbora poliki-poliki hazten joan da 1993 eta 2013 bitartean. Emakumeek, batez beste, denbora gehiago ematen dute gizonen baino pertsonak zaintzen, edozer okupazio dutela ere, 2013ko datuek erakusten dutenez.

Erretiratutako gizonetako denbora gehiago ematen dute batez beste emakume erretiratuek baino, dela adingabeak zaintzen, dela adinekoak zaintzen. Okupatutako emakumeek, ostera, denbora gehiago ematen dute okupatutako gizonen baino. Emakume langabeen kasuan, adinekoak zaintzen gehiago ematen dute adingabeak zaintzen baino. Aldiz, ez da halakorik gertatzen gizonetako kasuan, ezpada kontrakoa.

Parte-hartzaile bakoitzak etxeko pertsonak zaintzen batez beste emandako denbora, zaintzailearen jardueraren eta sexuaren arabera (hh:mm). 2013

Iturria: Eustat. Denbora-aurrekontuen inkesta.

[Erreferentziako taula.](#)

3.- Erantzunkidetasuna

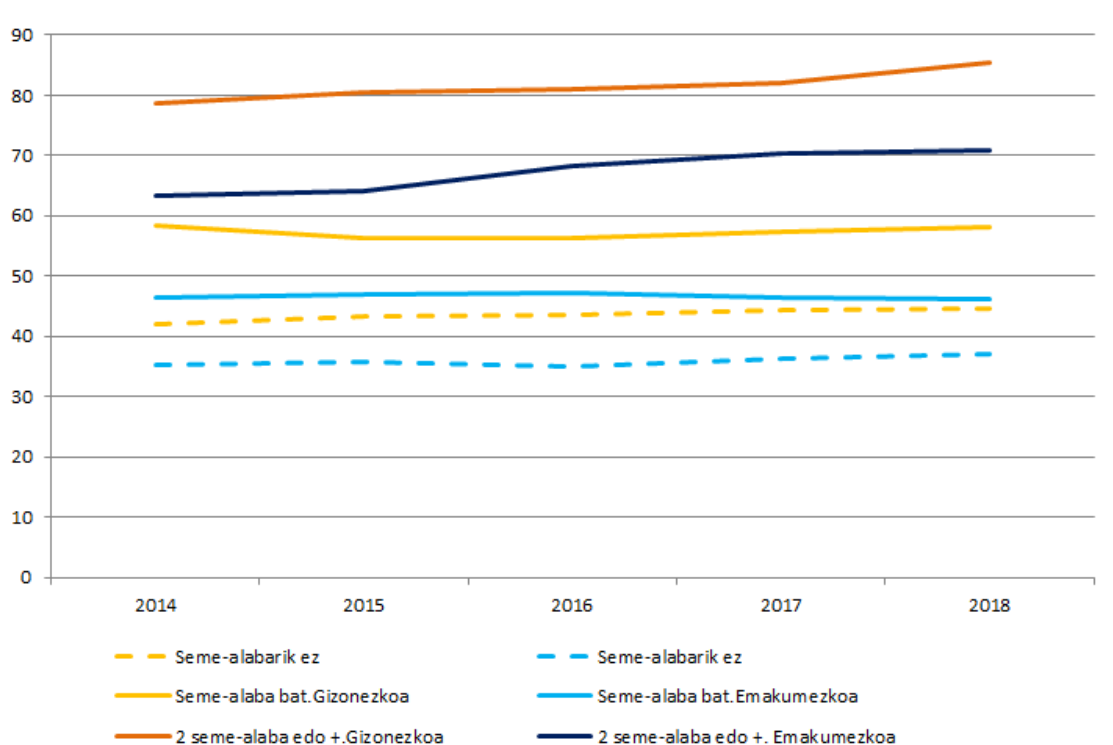
3.1.- Ama okupatuak eta aita okupatuak

Okupatutako populazioaren % 13k uste du amatasunak/aitatasunak kalte handia eragingo liokeela bere ibilbide profesionalari; hala dio **lana, familia eta norberaren bizitza bateratzeari buruzko 2017ko inkestak**. Dena dela, ama diren emakumezkoen okupazio-tasak handitzen jarraitzen du.

Oro har, Euskal Autonomia Erkidegoan okupatutako hamar pertsonatik hiruk dio zailtasun handiak dituela mendeko pertsonak zaintzea eta lana bateragarri egiteko (% 33,5), baita seme-alaba adingabeen zaintza uztartzeko ere (% 28).

Lan-jardunaldiaren luzapenak apur bat gehiago eragiten die gizonezkoei emakumezkoek baino; gizonezkoen % 17,4k eta emakumeen % 17,9k batzuetan luzatzen du lan-jardunaldia, eta, ia beti luzatzen den kasuetan, gizonezkoak kasuen % 23,8an izaten dira inplikaturik, eta emakumeak, berriz, % 19,3an, 2017ko datuen arabera.

Hamasei urteko eta gehiagoko populazioaren okupazio-tasa Euskal Autonomia Erkidegoan, beren kargu dituzten seme-alaba kopuruaren eta sexuaren arabera (%). 2014-2018.

Iturria: Eustat. Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkesta.
[Erreferentziako taula](#)

3.2.- Ordaindutako lana, ordaindu gabekoa eta zainketak bateragarri egiten

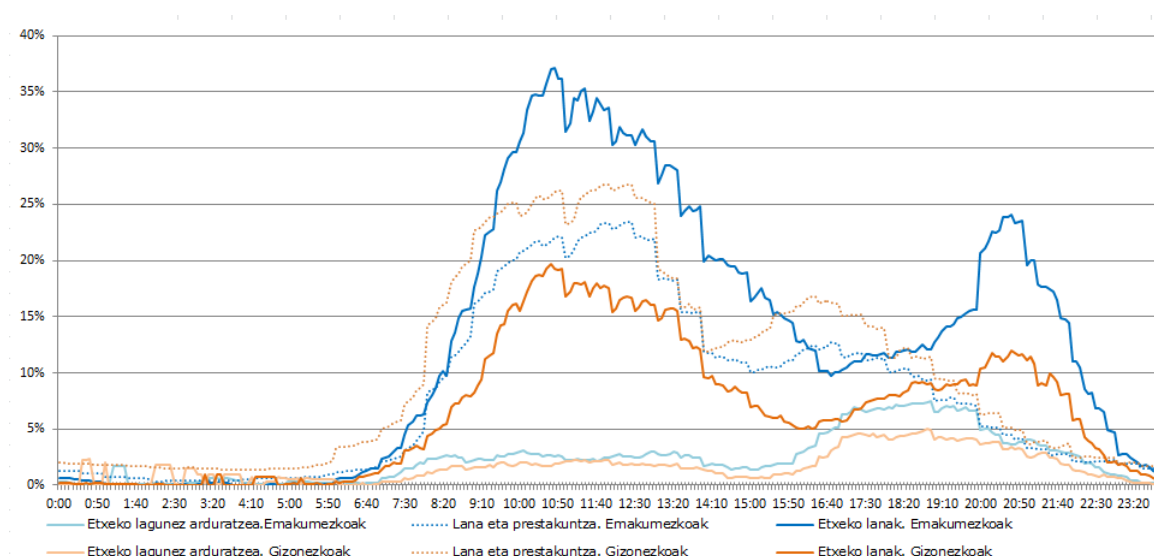
2013ko datuen arabera, egun arrunt bateko 10:00 eta 13:00 bitartean, emakumeen % 30ek baino gehiagok eta gizonen % 15ek baino gehixeagok etxeko lanetan jarduten dute.

Iluntzeko zortzietan, handitu egiten da etxeko lanetako partaidetza, eta nabarmentzen da emakumeen % 24 aritzen direla lan horietan, baita gizonen % 12 ere. Emakumeen etxeko lanetako ordutegia lehenago hasten da eta beranduago amaitzen, gizonezkoen kasuan baino. Lanaren eta prestakuntzaren alorrean, oster, kontrakoa gertatzen da.

Okupatutako emakumeen % 18,8 ez daude batere konforme ezkontideak edo bikotekideak etxeko lanak egiten duen esku-hartzearekin, **lana, familia eta norberaren bizitza bateratzeari buruzko 2017ko inkestak** biltzen dituen datuen arabera.

Okupatutako emakumeek gogobetetze handiagoa ageri dute seme-alabak zaintzen – % 57,9k adierazten du handia dutela–, baita mendekoak zaintzen ere –% 45,9k–, okupatutako gizonezkoekin alderatuta (% 49,9 eta % 40,7, hurrenez hurren).

Partaidetza-tasak, eguneko jarduera-taldearen arabera (lana eta prestakuntza, etxeko lanak eta etxeko pertsonak zaintzeko lanak), ordu-tarteen eta sexuaren arabera. %. 2013.

Iturria: EUSTAT. Denbora-aurrekontuen inkesta.

[Erreferentziako dokumentuak](#)

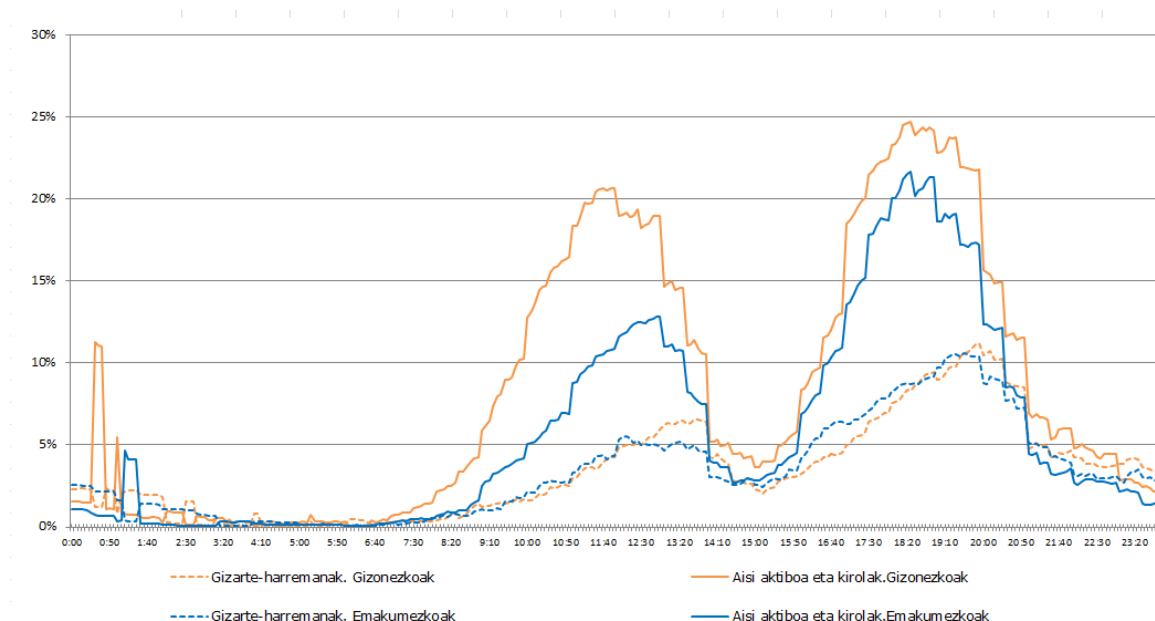
3.3.- Bizitza soziala eta aisialdi aktiboa bateragarri egiten

Bizitza sozialeko partaidetza-tasak ez dira gehiegi aldatzen emakumeen eta gizonen artean, batez beste; aldiz, aldaketa handiagoak dira aisialdi aktiboaren eta kirolaren alorrean, **denbora-aurrekontuen 2013ko inkestak** jasotako datuen arabera.

Arratsaldeko seiak eta zazpiak aldera izaten da joera handiena (gizonen eta emakumeen % 20 baino gehiago). Gizonezkoek, emakumeek baino gehiago parte hartzeaz gain (tasa handiagoak dira), ordu-tarte luzeagoz ere jarduten dute. Hala, 21:00etatik aurrera, emakumezkoen aisialdi aktiboa % 4,5era murrizten da, eta gizonezkoen kasuan, berriz, ordu eta erdi geroago iristen da ehuneko horretara.

Emakumeak apurtxo bat kontentagaitzago ageri dira aisialdirako denborarekin, **ongizate pertsonalari buruzko inkestak** jasotzen duenez.

Partaidetza-tasak, eguneko jarduera-taldearen arabera (aisialdi aktiboa eta kirolak, bizitza soziala), ordu-tarteen eta sexuaren arabera. %. 2013.

Iturria: Eustat. Denbora-aurrekontuen inkesta.

[Erreferentziako dokumentuak](#)